

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९

विद्युत अधिनियम, २००३

क्र. मविनिआ/तांत्रिक/विनियम/२०१९/१२३४- विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३चा ३६) च्या कलम ८६(१) (इ) आणि कलम १८१ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या आणि या संदर्भात त्यास समर्थ करणाऱ्या अन्य सर्व अधिकारांचा वापर करून व पूर्व-प्रसिध्दीनंतर, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग याद्वारे खालील विनियम करित आहे:-

१. संक्षिप्त शीर्षक, व्याप्ती आणि प्रारंभ

- १.१. या विनियमांना महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९, असे म्हणावे.
- १.२. हे विनियम संपूर्ण महाराष्ट्र राज्याला लागू राहतील.
- १.३. हे विनियम **शासकीय राजपत्रातील** त्यांच्या प्रसिध्दीच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या

२.१ संदर्भानुसार वेगळा अर्थ अपेक्षित नसल्यास, या विनियमांमध्ये :-

- (ए) “अधिनियम” म्हणजे विद्युत अधिनियम, २००३ (२००३ चा ३६);
- (बी) “वीज खरेदीचा सरासरी खर्च” म्हणजे वितरण परवानाधारकाने खरेदी केलेली किंवा खरेदी करणे अपेक्षित असलेल्या भारांकित सरासरी विजेची किंमत (नूतनशील स्रोत आणि द्रव इंधन स्रोतांकडूनची वीज खरेदी वगळून) परंतु त्यामध्ये आयोगाने संबंधित वीज दराच्या आदेशात किंवा अन्य कोणत्याही सर्वसाधारण किंवा विशिष्ट आदेशात मान्यता दिलेल्या, स्वतःसाठी केलेल्या वीज निर्मितीच्या खर्चाचा, असल्यास, समावेश राहिल;
- (सी) “बॅन्कड ऊर्जा” म्हणजे दिवसाच्या त्याच काल-गटात वापराचे समायोजन केल्यानंतर निर्मिती केलेली आणि वितरण परवानाधारकाकडे जमा केलेली शिल्लक नूतनशील ऊर्जा;
- (डी) “देयक चक्र किंवा देयक कालावधी ” म्हणजे संबंधित वितरण परवानाधारकाने ज्या कालावधीकरिता विजेचे देयक तयार केले असेल तो कालावधी;
- (इ) “चेक मीटर” नक्त मीटर किंवा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर ठप्प झाल्यास विजेचे लेखे ठेवण्यासाठी आणि देयक तयार करण्यासाठी वापरण्यात येणारा मीटर;
- (एफ) “आयोग” म्हणजे अधिनियमाखाली स्थापन करण्यात आलेला महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग;
- (जी) “ग्राहक” म्हणजे अधिनियमाखाली व्याख्या करण्यात आलेला ग्राहक;

- (एच) “करारांतर्गत मागणी” म्हणजे वितरण परवानाधारक आणि ग्राहक यांच्यात परस्पर संमतीने मान्य झालेली किलोवॉट (‘kW’)/किलोवॉट अॅम्पिअर (‘kVA’)/ अश्वशक्ती (‘HP’) मधील व करारात नोंदल्याप्रमाणे असलेली मागणी ज्याकरिता, वितरण परवानाधारक त्यामध्ये असलेल्या अटी व शर्तीनुसार किंवा अशा करारात जर करारांतर्गत मागणीची तरतूद करण्यात आलेली नसेल तर, मंजूर भारा इतका, पुरवठा करण्यास वचनबद्ध असेल;
- (आय) “विद्युत पुरवठा संहिता” म्हणजे अधिनियमाच्या कलम ५० अंतर्गत आयोगाने विनिर्दिष्ट केलेली विद्युत पुरवठा संहिता;
- (जे) “पात्र ग्राहक” म्हणजे असा ग्राहक जो त्याच्या जागेत छपरावर किंवा जमिनीवर उंच ठिकाणी (माउन्टिंग स्ट्रक्चर) बसविलेली व १ मेवॅपेक्षा कमी क्षमता असलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जी, स्वतःची विजेची गरज पूर्णतः किंवा अंशतः भागविण्यासाठी वापरत असणारा किंवा वापरण्याचा उद्देश असणारा वितरण परवानाधारकाच्या पुरवठा क्षेत्रातील विजेचा ग्राहक ज्यात गृह-निर्माण सोसायटीसारख्या सामायिक भारासाठीच्या ग्राहकाचा देखील समावेश असेल;
- परंतु असे की, अशी निर्मिती यंत्रणा, अशा ग्राहकाच्या किंवा वितरण परवानाधारकाच्या किंवा यंत्रणा ग्राहकाला भाड्याने देणाऱ्या त्रयस्थ संस्था/व्यक्ती यांच्या मालकीची असू शकेल आणि/किंवा ती पात्र ग्राहक अथवा त्रयस्थ संस्था/व्यक्ती यांचेमार्फत चालविण्यात येत असेल;
- परंतु आणखी असे की, नक्त देयक व्यवस्थेच्या संबंधात १ मेगावॉटची क्षमता मर्यादा लागू राहणार नाही
- (के) “सामान्य (जेनेरिक) वीज दर” वेळोवेळी सुधारणा केलेल्या “महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (नूतनशील ऊर्जेच्या दर निश्चितीकरणाच्या अटी व शर्ती) विनियम, २०१९ नुसार वेगवेगळ्या नूतनशील ऊर्जा स्रोतांपासूनच्या वीजनिर्मितीसाठी आयोगाने मान्यता दिलेला आणि स्वीकारलेला सामान्य वीज दर
- (एल) “आंतर-जोडणीचे ठिकाण” म्हणजे पात्र ग्राहकाच्या जागेत बसविलेल्या मीटर/वितरण परवानाधारकाच्या कट-आउट्स/ स्विचगिअरच्या बहिर्गामी टर्मिनल्सना नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडणीचे ठिकाण;
- परंतु असे की, ‘उच्च दाब’ पातळीवर जोडलेल्या पात्र ग्राहकाच्या बाबतीत, “आंतर-जोडणीचे ठिकाण” म्हणजे अशा ग्राहकांच्या उपकरणाच्या आधी ठेवलेल्या वितरण परवानाधारकाच्या मीटर कपाटातील बहिर्गामी टर्मिनल्सना नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडणीचे ठिकाण;
- (एम) “इन्व्हॉइस” म्हणजे वितरण परवानाधारकाने पाठविलेले मासिक देयक/किंवा पुरवणी देयक किंवा मासिक इन्व्हॉइस/ किंवा पुरवणी इन्व्हॉइस, जसे असेल तसे;
- (एन) “नक्त देयक व्यवस्था” म्हणजे असा करार ज्याअंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने निर्माण केलेली ऊर्जा वितरण परवानाधारकाकडून खरेदी केली जाते आणि वितरण परवानाधारक, एकूण वीज निर्मितीसाठी पूर्व-निर्धारित वीज दरापोटी रक्कम

(क्रेडीट) अदा केल्यानंतर ग्राहकाला त्याच्या वीज वापरसाठी मान्यता दिलेल्या ग्रिड वीज दराने देयक पाठवतो.

- (ओ) “नक्त देयक जोडणी करार” म्हणजे नक्त देयक व्यवस्था अंमलात आणण्यासाठी वितरण परवानाधारक व पात्र ग्राहक यांनी केलेला करार;
- (पी) “नक्त मीटर” म्हणजे द्वि-दिशात्मक ऊर्जा मीटर, ज्यामध्ये दोन्ही आयात व निर्यात विजेची नोंद घेण्याची क्षमता असते.
- (क्यु) “नक्त मापन व्यवस्था” म्हणजे अशी व्यवस्था जिच्या अंतर्गत पात्र ग्राहकाच्या जागेत बसविलेली नक्त मीटरसह छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जी, लागू असलेल्या देयक कालावधीत वितरण परवानाधारकाने पुरवठा केलेल्या विजेचे परिमाण समायोजन केल्यानंतर, उरलेली शिल्लक वीज, असल्यास, अशा परवानाधारकाला देते.
- (आर) “नक्त मापन जोडणी करार” म्हणजे नक्त मापन व्यवस्था अंमलात आणण्यासाठी वितरण परवानाधारक व पात्र ग्राहक यांनी केलेला करार;
- (एस) “बंधन असलेल्या संस्था/व्यक्ती” म्हणजे नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाचे (‘आरपीओ’) नियमन करणाऱ्या ‘आरपीओ विनियमांत’ आयोगाने विनिर्दिष्ट केलेल्या अशा नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाची ज्यांनी पूर्तता करणे आवश्यक आहे अशी संस्था/व्यक्ती;
- (टी) “जागा” म्हणजे व यामध्ये छप्पर अथवा जमीन, इमारत किंवा पायाभूत सुविधा यामधील कोणतेही क्षेत्र किंवा त्यांचा एक भाग किंवा त्यांचा संयुक्त वापर यांचा समावेश असेल, ज्यांना वितरण परवानाधारकाने विजेचा पुरवठा करण्यासाठी वेगळे मीटर दिले असेल;
- (यु) “नूतनशील ऊर्जा” नूतनशील ऊर्जा स्रोतांपासून, अशा स्रोतांच्या संयोगासह, निर्माण केलेली ग्रीडशी जोडलेली आणि ग्रीडच्या गुणवत्तेची वीज;
- (व्ही) “नूतनशील ऊर्जा प्रमाणपत्र” (आरईसी) म्हणजे केंद्रीय विद्युत नियामक आयोगाने विनिर्दिष्ट केलेल्या कार्यपध्दतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात आलेले प्रमाणपत्र;
- (डब्ल्यु) “नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा” यामध्ये म्हणजे ग्राहकाच्या जागेत बसविलेली ऊर्जा साठवणुकीसह किंवा त्याशिवाय असलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जी अशा ग्राहक किंवा वितरण परवानाधारक किंवा त्रयस्थ व्यक्ती/संस्थेच्या मालकीची असेल आणि/किंवा त्यांच्याकडून चालविण्यात येत असेल, जेथे नूतनशील ऊर्जेचे रूपांतर विजेत करण्यात येते;
- (एक्स) “नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर” म्हणजे लेखे ठेवण्याच्या आणि देयक तयार करण्याच्या प्रयोजनासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने निर्माण केलेल्या विजेचे मापन करण्यासाठी वापरण्यात येणारे विद्युत मीटर ;

परंतु असे की, हायब्रिड किंवा अशा स्रोतांच्या संयोगाच्या बाबतीत प्रत्येक नूतनशील ऊर्जा स्रोतासाठी स्वतंत्र नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर बसविण्यात येतील.

- (वाय) “नूतनशील ऊर्जा स्रोत” म्हणजे वेळोवेळी सुधारणा केलेले “महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (नूतनशील ऊर्जेच्या दर निश्चितीकरणाच्या अटी व शर्ती) विनियम, २०१९ मध्ये व्याख्या केलेले नूतनशील ऊर्जा स्रोत किंवा अशा स्रोतांचा संयोग, जसे की, मिनी, मायक्रो आणि लघु जल-विद्युत, पवन, सौर, तसेच ऊसाच्या चिपाड्यासह बायोमास, जैव-इंधन, नागरी क्षेत्रातील किंवा नगरपालिकेतील घन कचरा यासारखे स्रोत आणि भारत सरकारच्या नवीन आणि नूतनशील ऊर्जा मंत्रालयाने (एमएनआरई) मान्यता किंवा मंजूरी दिलेले असे अन्य स्रोत;
- (झेड) “हिशोबपूर्ती कालवधी” म्हणजे कॅलेंडर वर्षातील एप्रिलच्या पहिल्या दिवसापासून सुरु होणारा आणि पुढील वर्षातील मार्चच्या एकतिसाव्या दिवशी संपणारा कालावधी;

- २.२ (अ) या विनियमात वापरण्यात आलेले शब्द किंवा शब्दप्रयोग ज्यांची येथे विशेषत्वाने व्याख्या करण्यात आलेली नसेल परंतु ज्यांची अधिनियमात व्याख्या करण्यात आलेली असेल तर त्यांचा अर्थ अधिनियमात त्यांना देण्यात आलेल्या अर्थानुसार राहिल; आणि जर त्यांची व्याख्या अधिनियमात करण्यात आलेली नसेल तर त्यांना संसदेच्या किंवा राज्य विधानमंडळाच्या विद्युत उद्योगाला लागू असलेल्या कोणत्याही अधिनियमात देण्यात आलेल्या अर्थानुसार राहिल.
- (ब) या विनियमांच्या मराठी अनुवादातील व इंग्रजी विनियमांमधील कोणत्याही शब्दांचा/मजकुराचा अर्थ निश्चित करताना कोणताही वाद उद्भवल्यास आणि/किंवा कोणतीही विसंगती आढळल्यास मूळ इंग्रजीतील विनियम ग्राह्य धरण्यात येतील.

भाग अ - सर्वसाधारण

३. व्याप्ती आणि प्रयोज्यता

हे विनियम खालील बाबींना लागू राहतील:

- (अ) नक्त मापन व्यवस्था
- (ब) नक्त देयक व्यवस्था
- (क) ग्राहकांच्या मीटरच्या मागे जोडलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा, ज्या यंत्रणेने नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक आकारणी व्यवस्था यापैकी कोणतीही व्यवस्था स्वीकारलेली नाही.
- ३.२ या विनियमांच्या अधिसूचने रोजी किंवा त्यानंतर अर्ज प्राप्त झालेल्या सर्व ग्रीडला जोडलेल्या परस्पर-सक्रिय नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणांना हे विनियम लागू होतील.

४. नक्त मापन व्यवस्था आणि नक्त देयक व्यवस्थेच्या सर्वसाधारण अटी

- ४.१ ज्या पात्र ग्राहकांनी वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्याशी जोडलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविली आहे किंवा बसविण्याची इच्छा आहे त्यांना वितरण परवानाधारकाकडून भेदभावरहित आणि वितरण रोहित्र-निहाय किंवा फिडर-निहाय ‘प्रथम येणा-यास प्रथम प्राधान्य’ या तत्वावर नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त मीटर व्यवस्था बसविण्यास परवानगी देण्यात येईल.

परंतु असे की, अशा यंत्रणेची वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्याशी आंतर-जोडणी, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (सीईए) (स्थानिक वीज निर्मितीच्या स्रोतांच्या जोडणीसाठी तांत्रिक मानके) विनियम, २०१३ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या किंवा भविष्यात विनिर्दिष्ट करण्यात येतील अशा मानके आणि निकष यांना, अनुसरून करण्यात येईल.

४.२ सर्व वर्गवारीतील पात्र ग्राहक नक्त मीटर व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्थे अंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसवू शकतील.

५. वितरण रोहित्राच्या पातळीवर क्षमतेच्या मर्यादा

५.१ वितरण परवानाधारक पात्र ग्राहकांना या विनियमांत विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्था, जसे असेल तसे, बसविण्यास परवानगी देईल.

५.२ नक्त मापन व्यवस्था आणि/किंवा नक्त देयक व्यवस्थे अंतर्गत परवानाधारकाच्या विशिष्ट वितरण रोहित्र/फिडरला जोडलेल्या सर्व नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणांची एकत्रित क्षमता त्यांच्या प्रमाणित क्षमतेच्या ७० टक्क्यांपेक्षा जास्त असणार नाही.

परंतु असे की, प्रमाणित क्षमतेच्या ७०% पेक्षा जास्त झाल्यावर, वितरण परवानाधारक, त्याने केलेला विद्युत भाराचा सविस्तर अभ्यास विचारात घेऊन अशा नक्त मापन व्यवस्था आणि/किंवा नक्त देयक जोडणीस परवानगी देऊ शकेल.

५.३ वितरण परवानाधारक वितरण रोहित्र-निहाय उपलब्ध असलेली क्षमता आणि नक्त मापन व्यवस्थेतर्गत बसविलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणांची एकत्रित क्षमता याबाबतची माहिती तिमाही तत्वावर अद्ययावत करील आणि परिशिष्ट – ६ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या नमुन्यात सदर माहिती संबंधित तिमाही संपल्यानंतर लगेचच्या महिन्यात त्याच्या संकेत-स्थळावर उपलब्ध करील.

भाग ब - तांत्रिक व्यवस्था

६. पात्र ग्राहक आणि व्यक्तिगत प्रकल्प क्षमता

६.१ नक्त मीटर व्यवस्था आणि नक्त देयक व्यवस्थे अंतर्गत बसविण्यात येणाऱ्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेचे किमान आकारमान १ किलोवॉट इतके असेल.

६.२ पात्र ग्राहकाच्या जागेत जोडणी द्यावयाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची क्षमता, पात्र ग्राहकाची करारांतर्गत मागणी (केव्हीए मधील) किंवा मंजूर भार (किलोवॉटमधील), लागू असेल त्याप्रमाणे, यापेक्षा जास्त नसेल.

६.३ कोणत्याही पात्र ग्राहकाच्या जागेत बसवावयाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची कमाल क्षमता ही उपरोक्त विनियम ५.२ मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार संबंधित वितरण रोहित्राच्या उपयोगात आणलेल्या एकत्रित क्षमतेच्या अधीन राहून असेल.

परंतु आणखी असे की, यंत्रणेच्या प्रमाणित क्षमतेमध्ये पाच टक्क्यांच्या मर्यादेत तफावतीस परवानगी देण्यात येईल.

६.४ उच्च-दाब (११ केव्ही व त्यावरील) ग्राहक त्यांच्या लघु-दाब बस बार यंत्रणेवर नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसवू आणि जोडू शकतील.

परंतु असे की, अशा प्रकरणी, नक्त मीटर ग्राहकाच्या रोहित्राच्या उच्च दाबाच्या बाजूला बसविण्यात येईल.

६.५ पात्र ग्राहक त्याच जागेतील वेगवेगळ्या ठिकाणी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणांची स्थापना करू शकेल किंवा श्रेणीवाढ किंवा त्यांच्या क्षमतेत वाढ करू शकेल.

परंतु असे की, विनियम ६.२ आणि ६.३ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या क्षमतेच्या मर्यादांपेक्षा त्याच जागेतील अशा यंत्रणांची एकूण क्षमता जास्त असणार नाही.

६.६ वितरण परवानाधारकांकडे थकबाकी प्रलंबित असलेले ग्राहक या विनियमांतर्गत नक्त मीटर व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्थेसाठी पात्र असणार नाहीत.

७. वितरण जाळे/ ग्रिड यांच्याशी आंतरजोडणी, मानके आणि सुरक्षितता

७.१ वितरण परवानाधारक, त्याच्या वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची आंतर-जोडणी, केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (स्थानिक वीज निर्मितीच्या स्रोतांच्या जोडणीसाठी तांत्रिक मानके) विनियम, २०१३ आणि केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (सुरक्षितता आणि विद्युत पुरवठा यासंबंधीचे उपाय) विनियम, २०१० आणि महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (राज्य ग्रिड संहिता) विनियम, २००६ मध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेली किंवा भविष्यांत विनिर्दिष्ट करण्यात येतील अशी तपशीलवार वैशिष्ट्ये, मानके आणि अन्य तरतुदी यांच्याशी अनुरूप असेल, याची काळजी घेईल.

७.२ पात्र ग्राहक ऊर्जा साठवणूक किंवा त्याशिवाय नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसवू शकेल.

परंतु असे की, पात्र ग्राहकाने ऊर्जा साठवणुकीशी जोडणी घेण्याचा पर्याय स्वीकारला तर, ग्रिड पुरवठा चालू नसताना वीज ग्रिडमध्ये जाण्यापासून रोखण्यासाठी इन्व्हर्टरमध्ये उचित व्यवस्था असेल आणि स्वयंचलित तसेच हस्तचलित असे दोन्ही आयसोलेशन स्विच देखील बसविण्यात येतील.

७.३ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमध्ये कोणताही बिघाड झाल्यास नक्त मीटर किंवा नक्त उर्जा निर्मिती मीटरच्या ठिकाणापर्यंत यंत्रणेचे सुरक्षित संचालन, देखभाल आणि कोणताही बिघाड झाल्यास त्याच्या दुरुस्तीची जबाबदारी पात्र ग्राहकावर राहिल आणि या पुढील यंत्रणेमध्ये, नक्त मीटरसहित अशी जबाबदारी संबंधित वितरण परवानाधारकावर राहिल.

परंतु असे की, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरची देखभाल वितरण परवानाधारकाकडून करण्यात येईल.

७.४ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेपासून आपल्या वितरण यंत्रणेस कोणताही अपघात किंवा नुकसान टाळण्यासाठी, अपघात किंवा नुकसान होण्याचा कोणताही धोका उत्पन्न झाल्यास, अशी यंत्रणा वितरण जाळ्यापासून कोणत्याही वेळी खंडीत करण्याचा वितरण परवानाधारकाला हक्क राहिल.

परंतु असे की, वितरण परवानाधारक, गांभीर्य विचारात घेऊन ग्राहकाला वाजवी वेळेत दोष सुधारण्यास सांगू शकेल.

७.५ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमध्ये ग्रिड अथवा पुरवठा टप्प होण्याच्या कालावधीत ग्रीडमध्ये वीज जाण्यापासून रोखण्यासाठी वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्यापासून नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेचे आयलॅंडिंग करण्यासाठी उचित सुरक्षा असणे आवश्यक राहिल.

परंतु असे की, ग्रीडशी जोडलेल्या इन्व्हर्टरसाठी आयलॅंडिंग प्रतिबंधक उपाययोजनेची तपासणी करण्यासाठी लागू असलेली आयईसी/आयईईई तांत्रिक मानके अनुसरण्यात येतील.

७.६ प्रत्येक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा स्वयंचलित तालबध्द संकलन (सिन्क्रोनायझेशन) उपकरणाने युक्त असेल.

परंतु असे की, इन्व्हर्टर वापरणाऱ्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या इन्व्हर्टरमध्ये अंतर्निहित स्वयंचलित तालबध्द संकलन (सिन्क्रोनायझेशन) करणारे उपकरण असल्यास, अशा स्वतंत्र उपकरणाची आवश्यकता नसेल.

७.७ वितरण परवानाधारकाच्या यंत्रणेमध्ये वीज अंतःक्षेपित करण्यापूर्वी हार्मोनिक्स आणि अन्य अनिष्ट परिणाम काढून टाकणारी वैशिष्ट्ये इन्व्हर्टरमध्ये असतील.

७.८ भारतीय विद्युत ग्रीड संहिता (आईजीसी)/आयईईई तांत्रिक मानकांमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या मर्यादेमध्ये एकूण व्होल्टेज हार्मोनिक्स डिस्टॉरशन (टीएचडी) राहिल.

७.९ ग्रीडशी जोडलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा, जी ग्राहकांच्या मीटरच्या पाठीमागे जोडलेली आहे आणि ज्यांनी नक्त मीटर व्यवथा किंवा नक्त देयक आकारणी व्यवस्था यापैकी कोणताही पर्याय स्वीकारलेला नाही त्या यंत्रणांना संबंधित वितरण परवानाधारकाला पूर्व सूचना दिल्यानंतरच परवानगी देण्यात येईल.

परंतु असे की, ग्राहक केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (सीईए) विनिर्दिष्ट केलेल्या सर्व आवश्यक सुरक्षात्मक उपाययोजना करण्यास ग्राहक जबाबादार राहिल.

परंतु आणखी असे की, वितरण परवानाधारकाने त्यांच्या किरकोळ वीज पुरवठ्याच्या वीज दर याचिकेमध्ये पुरेशा समर्थनासह अशा यंत्रणेसाठी अतिरिक्त स्थिर आकार किंवा मागणी आकार आणि अन्य कोणतेही आकार प्रस्तावित केल्यास, आयोग, ग्रीडशी जोडलेल्या अशा यंत्रणेसाठी, अ-खनिज इंधनावर आधारित सह-निर्मिती प्रकल्प वगळून, किरकोळ वीज पुरवठ्याच्या वीज दर आदेशामध्ये अतिरिक्त स्थिर आकार किंवा मागणी आकार आणि अन्य कोणतेही आकार निश्चित करील.

परंतु आणखी असे की, ग्राहकाने जर संबंधित वितरण परवानाधारकाला पूर्व सूचना देण्याआधी मीटरच्या पाठीमागे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविली असेल तर, अशा कसुराच्या कालावधीसाठी अशा यंत्रणासाठीचे अतिरिक्त स्थिर आकार किंवा मागणी आकार आणि अन्य कोणत्याही आकारांच्या स्वरूपातील एकूण अतिरिक्त दायित्व, निश्चित केलेल्या दराच्या दुप्पट दराने, वसूल करण्यात येईल.

७.१० संबंधित वितरण परवानाधारकाला पात्र ग्राहकाने मीटरच्या मागे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्याबाबत काळविण्यासाठीचा नमुना या विनियमांच्या परिशिष्ट – ५ मध्ये देण्यात आला आहे.

८. मापन सोयीसुविधा

- ८.१ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेवर बसविण्यात आलेले सर्व मीटर्स केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण (मीटर बसविणे आणि संचालन करणे) विनियम, २००६ आणि त्यानंतर त्यामध्ये झालेल्या सुधारणा यांचे पालन करतील.
- ८.२ सर्व मीटर्समध्ये आरएस ४८५ (किंवा जास्त) संपर्क पोर्ट असलेली प्रगत मापन सुविधा असेल.
- ८.३ नक्त मापन व्यवस्थेमध्ये आवश्यकतेनुसार एक सिंगल-फेज किंवा एक थ्री -फेजचा नक्त मीटर असेल व तो वितरण परवानाधारकाकडून निश्चित करण्यात आलेल्या आंतरजोडणीच्या ठिकाणी असेल.
- ८.४ विद्युत पुरवठा संहितेमधील तरतुदीनुसार, पात्र ग्राहक त्याच्या जागेतील विद्यमान मीटर बदलून स्वतःच्या खर्चाने नक्त मीटर बसवील.
- ८.५ पात्र ग्राहक काल-गटानुसार ('टीओडी') वीज दरांच्या कक्षेत येत असेल तर बसविलेल्या नक्त मीटरमध्ये टीओडीमधील वापराची आणि निर्मितीची नोंद घेण्याची क्षमता असेल.
- ८.६ वितरण परवानाधारक मापन उपकरणाची तपासणी करण्यास, बसविण्यास, चाचणी करण्यास व त्याची देखभाल करण्यास आणि लागू असलेली मानके आणि तपशीलवार वैशिष्ट्ये यांचे पालन करण्यास जबाबदार राहिल.
- ८.७ पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेद्वारे निर्माण झालेली वीज मोजण्यासाठी केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाच्या विनियमांची पूर्तता करणारे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर स्वतःच्या खर्चाने खरेदी करील आणि त्याच्या जागेत उचित ठिकाणी बसवील.
- ८.८ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरची देखभाल वितरण परवानाधारकामार्फत करण्यात येईल.
- ८.९ नक्त मीटर आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर पात्र ग्राहकाच्या जागेत वितरण परवानाधारकास मीटरमधील नोंदी घेण्यासाठी सहजपणे पोहोचता येईल अशा ठिकाणी बसविण्यात येतील.
- ८.१० नक्त मापन व्यवस्थे अंतर्गत २० किलोवॉट पेक्षा जास्त क्षमता असलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या बाबतीत, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरसाठी वितरण परवानाधारकाकडून उचित दर्जाचे चेक मीटर बसविण्यात येईल.
परंतु असे की, २० किलोवॉट पर्यंत आणि त्यासह क्षमता असलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेसाठी चेक मीटर बसविणे वैकल्पिक असेल.
- ८.११ नक्त देयक आकारणी व्यवस्थे अंतर्गत उभारलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या बाबतीत, वितरण परवानाधारकाकडून नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरसाठी उचित दर्जाचे अतिरिक्त चेक मीटर बसविण्यात येईल.

९. अर्ज आणि नोंदणीची कार्यपध्दती

- ९.१ पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची संबंधित वितरण परवानाधारकाच्या वितरण जाळ्याशी जोडणीकरिता खालील नोंदणी शुल्कासह अर्ज करेल आणि वितरण परवानाधारक सदर अर्जाची पोच देईल.

तपशील	नोंदणी शुल्क
लघु-दाब ग्राहक	२० किलोवॉट पर्यंत मंजूर भार अथवा करारांतर्गत मागणी असलेल्या ग्राहकासाठी रु. ५००/- आणि त्यानंतरच्या प्रत्येक २० किलोवॉट किंवा त्याच्या भागासाठी रु. १००/-
उच्च-दाब ग्राहक	रु. ५,०००/-

परंतु असे की, आयोग आकारांच्या अनुसूचीच्या माध्यमातून वेळोवेळी असे अन्य आकार ठरवून देऊ शकेल.

- ९.२ सर्व अर्ज आणि शुल्काची अदायगी वेब-बेस्ड प्रक्रिया पध्दतीद्वारे करणे अनिवार्य राहिल.
- ९.३ ग्राहकाने अर्जासह ई-मेल पत्ता आणि मोबाईल क्रमांक देणे अनिवार्य राहिल.
- ९.४ वितरण परवानाधारकाचा ग्राहकासोबतचा सर्व पत्रव्यवहार केवळ इ-मेल आणि मोबाईल द्वारे होईल.
- ९.५ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या वितरण परवानाधारकाच्या वितरण जाळ्याशी जोडणीकरिता अर्ज करण्यासाठीची कार्यपध्दती या विनियमांसोबतच्या परिशिष्ट – १ मध्ये देण्यात आली आहे.
- ९.६ पात्र ग्राहकाने संबंधित वितरण परवानाधारकाकडे सादर करावयाचा नमुना अर्ज तपासणी-सूचीसह या विनियमांसोबतच्या परिशिष्ट – २ मध्ये देण्यात आला आहे.
- ९.७ एखाद्या विशिष्ट रोहित्रावर नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठीचा कोणताही अर्ज नाकारण्यापूर्वी, वितरण परवानाधारक ग्राहकाच्या कक्षेतील त्रुटी दुरुस्त करण्यासाठी १५ दिवसांची किंवा आवश्यकतेनुसार जास्त कालावधीची नोटीस देईल.
- परंतु असे की, जर अर्ज वितरण रोहित्रामध्ये पुरेशी क्षमता उपलब्ध नसल्याच्या कारणास्तव किंवा अन्य कोणत्याही तांत्रिक अडचणीमुळे मंजूर करता येत नसेल तर, ग्राहकास, अर्ज नाकारण्याची कारणे लेखी विनिर्दिष्ट करून, कळविण्यात यावयास हवे.
- परंतु आणखी असे की, जर ग्राहकाने सदर क्षमता उपलब्ध झाल्यानंतर/तांत्रिक अडचणी दूर केल्यानंतर अर्ज मंजूर करण्यात येण्याचा पर्याय स्वीकारला असल्यास, अर्ज क्रमवारीच्या ज्येष्ठतेनुसार विचारात घेण्यात येईल.
- ९.८ वितरण परवानाधारकाची जोडणीयतेची परवानगी यंत्रणेची कमाल अनुज्ञेय क्षमता दर्शविल आणि परवानगीच्या दिनांकापासून ६ महिन्यांच्या कालावधीसाठी, किंवा वितरण परवानाधारकाकडून मान्यता देण्यात येईल अशा वाढीव कालावधीसाठी वैध राहिल.

परंतु असे की, ग्राहक जर वर नमूद केलेल्या कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यात अपयशी झाला तर परवानगी रद्द झाल्याचे मानण्यात येईल आणि ग्राहकाला नव्याने अर्ज करावा लागेल.

१०. जोडणी करार

- १०.१ वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीकरिता मंजुरी दिल्यानंतर, परंतु पात्र ग्राहकाने बसविलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेपासून प्रत्यक्ष निर्मिती सुरु करण्यापूर्वी, वितरण परवानाधारक आणि पात्र ग्राहक नक्त मापन जोडणी करार किंवा नक्त देयक जोडणी करार, जसे असेल तसे, करतील.
- १०.२ नक्त मापन जोडणी कराराचा नमुना या विनियमांसोबतच्या परिशिष्ट – ३ मध्ये देण्यात आला असून त्यामध्ये या विनियमांशी सुसंगती राखण्याच्या अधीन राहून, वितरण परवानाधारक त्यामध्ये फेरबदल करू शकेल.
- १०.३ नक्त मापन जोडणी कराराचा नमुना या विनियमांसोबतच्या परिशिष्ट – ४ मध्ये देण्यात आला असून त्यामध्ये या विनियमांशी सुसंगती राखण्याच्या अधीन राहून, वितरण परवानाधारक त्यामध्ये फेरबदल करू शकेल.
- १०.४ वितरण परवानाधारक अर्ज व इतर संबंधित फॉर्मस् आणि कराराचा नमुना त्याच्या लागू असलेल्या कार्यपध्दतीसह या विनियमांच्या अधिसूचनेपासून दोन (२) महिन्यांच्या आत त्याच्या संकेत-स्थळावर उपलब्ध करून देईल.
- १०.५ जोडणी करार वीस (२०) वर्षे अंमलात राहिलः
परंतु असे की, पात्र ग्राहक वितरण परवानाधारकास नव्वद (९०) दिवसांची सूचना देऊन कोणत्याही वेळी करार संपुष्टात आणू शकेल;
परंतु आणखी असे की, पात्र ग्राहकाने करारातील कोणत्याही अटीचा भंग केल्यास आणि असा भंग झाल्याबाबत वितरण परवानाधारकाकडून अटीचा भंग केल्याबाबत लेखी सूचना मिळाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत किंवा देण्यात आलेल्या अन्य वाजवी कालावधीत सदर अटीच्या भंगाबाबत उपाययोजना केली नाही तर किंवा लेखी कळविण्यात यावयाच्या अन्य कोणत्याही वैध कारणासाठी, वितरण परवानाधारक ३० दिवसांची नोटीस देऊन करार संपुष्टात आणू शकेल.
परंतु असेही की, ग्राहक त्याच्या देय रकमा अदा करण्यात अपयशी झाल्यास किंवा कोणत्याही अनुचित प्रकारांमध्ये गुंतला असल्यास, वितरण परवानाधारक १५ दिवसांची नोटीस देऊन करार संपुष्टात आणू शकेल.
परंतु असेही की, परस्पर संमतीने सदर करार केव्हांही संपुष्टात आणता येईल.
- १०.६ पात्र ग्राहक, करार संपुष्टात आल्यानंतर, वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्याला जोडलेली त्याची नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा ताबडतोब खंडीत करील.

भाग क - वाणिज्यिक व्यवस्था

११ नक्त मापन - ऊर्जा लेखे आणि हिशोबपूर्ती

- ११.१ वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीच्या दिनांकापासून पात्र ग्राहकाने निर्यात आणि आयात केलेल्या विजेचे हिशोब ठेवण्यात येतील.
- ११.२ वितरण परवानाधारक, नियमित मापन चक्रानुसार, सर्व पात्र ग्राहकांसाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर आणि नक्त मीटर या दोन्ही मीटर्सचे वाचन करतील.
- ११.३ वितरण परवानाधारक प्रत्येक देयक कालावधीसाठी, पात्र ग्राहकाच्या देयकांवर खालील माहिती देईल:-
- अ) देयक कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरमध्ये नोंद केलेले नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह;
 - ब) देयक कालावधीत ग्राहकाने वापरलेल्या विजेच्या युनिट्सचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह;
 - क) ग्राहकाने अदा करावयाच्या देयकात आकारलेल्या विजेच्या नक्त युनिट्सचे परिमाण; आणि
 - ड) बॅन्कड ऊर्जा आणि त्यासंबंधात देयक कालावधीत समायोजित केलेली आर्थिक भरपाई,
 - इ) नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाच्या पूर्ततेसाठी वितरण परवानाधारकाने वापरलेले नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे युनिट्स.
- ११.४ ग्राहकाची विजेची गरज भागविण्यासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्रांनी निर्माण केलेल्या ऊर्जेचा वापर वितरण परवानाधारकाकडून खालील पध्दतीने करण्यात येईल:
- अ) देयक कालावधी दरम्यान निर्यात केलेल्या विजेचे युनिट्स आयात केलेल्या विजेच्या युनिट्सपेक्षा जास्त असतील तर निर्यात केलेले असे जादा विजेचे युनिट्स पुढील देयक कालावधीमध्ये जमा युनिट्स म्हणून दाखविण्यात येतील.
 - ब) कोणत्याही देयक कालावधी दरम्यान पात्र ग्राहकाने आयात केलेल्या विजेचे युनिट्स त्याने निर्यात केलेल्या विजेच्या युनिट्सपेक्षा जास्त असतील तर वितरण परवानाधारक विजेचे जमा युनिट्सचे समायोजन करून नक्त वीज वापरासाठी देयक (इन्व्हॉइस) पाठवील.
 - क) वितरण परवानाधारक, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस, आयोगाने वितरण परवानाधारकास संबंधित वर्षासाठी मान्यता दिलेल्या सामान्य (जेनेरिक) वीज दराने असमायोजित नक्त जमा युनिट्स पुढील वर्षातील पहिल्या महिन्यांत खरेदी करील.
- परंतु असे की, प्रत्येक हिशोबपूर्ती कालावधीच्या सुरुवातीला, पुढे ओढण्यात आलेली अंतःक्षेपित एकत्रित वीज, शून्य म्हणून फेर-रचित करण्यात येईल.

- ड) जर पात्र ग्राहक टीओडीवर आधारित वीज दरांच्या कक्षेत येत असेल तर, कोणत्याही काल-गटातील म्हणजे, सर्वोच्च मागणी काळातील, सर्वोच्च मागणी नसतानाच्या काळातील इ. विजेचा वापर, हा प्रथम त्याच काल-गटात अंतःक्षेपित केलेल्या विजेतून समायोजित करण्यात येईल. देयक चक्रातील कोणत्याही अन्य काल-गटामध्ये विजेच्या वापरापेक्षा अंतःक्षेपित केलेल्या जास्तीच्या विजेचा हिशोब, जादा अंतःक्षेपण सर्वोच्च मागणी नसतानाच्या कालावधीत करण्यात आले असे मानून, करण्यात येईल.
- इ) विनियम ११.४ (क) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार, वितरण परवानाधारकाकडून खरेदी करण्यात आलेल्या जास्तीच्या नूतनशील ऊर्जेपोटी पात्र ग्राहकास देय असलेल्या रकमेची परिगणना वितरण परवानाधारक करील आणि त्यानंतरच्या लगोलगच्या देयक चक्रामध्ये त्या देय रकमेइतकी रक्कम जमा म्हणून दाखवील.
- ११.५ आयोग, नक्त मीटरिंग व्यवस्थेअंतर्गत निर्माण केलेल्या उर्जेवर वसूल करावयाचे असे ग्रीड सहाय्य आकार, किरकोळ वीज पुरवठ्याच्या वीज दर याचिकेमध्ये निश्चित करील, ज्यामध्ये आरपीओ लाभ, टाळलेली वितरण हानि आणि वितरण परवानाधारकाला उपार्जित झालेल्या अन्य कोणत्याही लाभांचे समायोजन केल्यानंतर हिशोबपूर्ती, बँकिंग आणि वहन खर्चाचा समावेश असेल. हे ग्रीड सहाय्य आकार वितरण परवानाधारकाने त्याच्या किरकोळ वीज पुरवठ्याच्या वीज दर याचिकेत पुरेशा समर्थनासह सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या आधारावर, ग्राहक वीज दर वर्गवारी-निहाय निश्चित करण्यात येतील.
- परंतु असे की, १० किलोवॉटपर्यंत मंजूर भार असलेल्या ग्राहकांच्या सर्व वर्गवारींना नक्त मापन यंत्रणेसाठी ग्रीड सहाय्य आकारांच्या प्रदानांमधून सूट देण्यात येईल.
- ११.६ जोपर्यंत पात्र ग्राहक परवानाधारकाचा ग्राहक म्हणून असणार नाही किंवा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा यापूर्वीच वापरात नसेल तर वितरण परवानाधारक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या उपयुक्त आयुर्मानानुसार वीज स्वीकारील.
- ११.७ जर पात्र ग्राहकाने यंत्रणा सोडून दिली किंवा पुरवठा परवानाधारक बदलला तर, ज्यादा वीज खालील पध्दतीने विचारात घेण्यात येईल:
- अ) यंत्रणा सोडून दिल्याच्या किंवा पुरवठा परवानाधारक बदलला असल्याच्या दिनांकांरोजीचे असमायोजित युनिट्सची भरपाई सामान्य वीज दराने करण्यात येईल, आणि विद्यमान पुरवठा परवानाधारकाबरोबरच्या अंतिम देयक हिशोबपूर्तीसह त्याचे समायोजन करण्यात येईल.
- ब) नवीन नक्त मापन करार न करता नवीन पुरवठा परवानाधारकाशी केलेले विजेचे कोणतेही अंतःक्षेपण, अनवधनाने केलेले अंतःक्षेपण म्हणून विचारात घेण्यात येईल आणि नवीन पुरवठा परवानाधारकाकडून त्यासाठी कोणतेही प्रदान अदा करण्यात येणार नाही.
- ११.८ देयकासंबंधात वितरण परवानाधारकाशी कोणताही वाद निर्माण झाल्यास, पात्र ग्राहक त्याच्या निवारणार्थ, अधिनियमाच्या कलम (५) ते (७) अंतर्गत आयोगाने विनिर्दिष्ट केलेल्या यंत्रणेकडे, दाद मागेल.

परंतु असे की, या विनियमांच्या विनियम ५.२ च्या अंमलबजावणी संबंधात कोणताही वाद निर्माण झाला तर, संबंधित ग्राहक गा-हाणे निवारण मंच, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (मेडा)च्या पॅनलवर असलेल्या कोणत्याही स्वतंत्र सल्लागारांचे तांत्रिक बाबींवर, सहाय्य घेऊ शकेल.

१२. नक्त देयक - ऊर्जा लेखे आणि हिशोबपूर्ती

१२.१ नक्त देयक एक अशी व्यवस्था आहे ज्यामध्ये नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्र:

- अ) विशिष्ट ग्राहकाला सेवा देण्यासाठी स्थापित करील,
- ब) वितरण परवानाधारकाच्या बाजूला किंवा ग्राहकाच्या मीटरच्या ग्राहकाकडच्या बाजूला जोडण्यात येईल,
- क) वीज खरेदी करारांतर्गत संपूर्ण वीजनिर्मितीची वितरण परवानाधारकाला करण्यात येईल.

परंतु असे की, जर ग्राहकाच्या मीटरच्या ग्राहकाकडच्या बाजूला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्र जोडण्यात आले तर, ग्राहक मीटर बदलून ग्राहकाला नक्त मीटर लावावा लागेल.

१२.२ ज्या दिनांकास नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्राची जोडणी वितरण जाळ्याशी होईल तेव्हापासून पात्र ग्राहकाने निर्यात आणि आयात केलेल्या विजेचे लेखे प्रभावी होतील.

१२.३ वितरण परवानाधारक, नियमित मापन चक्रानुसार, सर्व पात्र ग्राहकांच्या, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर आणि ग्राहक मीटर किंवा नक्त मीटर, लागू असेल त्याप्रमाणे, या दोन्ही मीटरचे वाचन करील.

१२.४ प्रत्येक देयक चक्रासाठी, वितरण परवानाधारक पात्र ग्राहकाच्या देयकावर खालील माहिती देईल:

- अ) नूतनशील ऊर्जा मीटरमध्ये नोंद झालेले नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह,
- ब) देयक कालावधीत ग्राहकाने वापरलेल्या विजेच्या युनिट्सचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह,
- क) देयक कालावधीत जमा देयकाची रक्कम, असल्यास, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह,
- ड) वितरण परवानाधारकाने नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाच्या पूर्ततेसाठी वापरलेले नूतनशील ऊर्जा निर्मिती युनिट्स.

१२.५ वितरण परवानाधारक आयोगाने नूतनशील ऊर्जा वीज दराच्या आदेशात संबंधित तंत्रज्ञानासाठी संबंधित कालावधीकरिता मान्यता दिलेल्या वीज खरेदीच्या सरासरी खर्चाच्या (एपीपीसी) दराने वीज खरेदी करार करील.

परंतु असे की, वीज खरेदी करारात ठरवून दिलेला वीज खरेदीच्या सरासरी खर्च (एपीपीसी) कराराच्या संपूर्ण कालावधीसाठी कायम राहिल.

१२.६ वितरण परवानाधारक खालील सूत्रानुसार ग्राहकांना देयक पाठविल:

ग्राहकाचे वीज देयक = स्थिर आकार + अन्य लागू असलेले आकार आणि कर + (EDL x TRST) - (ERE * TPPA) – बिलिंग क्रेडिट,

जेथे,

ए) स्थिर आकार म्हणजे किरकोळ पुरवठ्याचा वीज दर आदेशामध्ये लागू असेल त्याप्रमाणे ग्राहक वर्गवारीला लागू असलेला स्थिर/मागणी आकार,

बी) अन्य आकार आणि कर म्हणजे कोणताही अन्य आकार जसे की, महापालिका कर, उपकर इ.

सी) ERE म्हणजे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरने देयक कालावधीत नोंद केलेले ऊर्जा युनिट्स,

डी) TPPA म्हणजे विनियम १२.५ नुसार ग्राहक आणि वितरण परवानाधारक या दोहोंमध्ये स्वाक्षांकित झालेल्या वीज खरेदी करारानुसार ऊर्जा आकार,

इ) EDL म्हणजे देयक कालावधीसाठी ग्राहक मीटरने नोंद केल्यानुसार वितरण परवानाधारकने पुरवठा केलेले ऊर्जा युनिट्स (म्हणजेच ग्राहकाने केलेला एकूण वीज वापर),

एफ) TRST म्हणजे आयोगाच्या लागू असलेल्या किरकोळ वीज पुरवठ्याच्या वीज दर आदेशानुसार संबंधित ग्राहक वर्गवारीचा किरकोळ वीज पुरवठ्याचा लागू असलेला दर,

जी) बिलिंग क्रेडिट म्हणजे विशिष्ट महिन्यातील नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे मूल्य ग्राहकाच्या देयकाच्या सर्व अन्य भागांच्या मूल्यापेक्षा जितकी अधिक असते ती रक्कम.

१३. मीटर सदोष/बिघडलेला/जळलेला असण्यादरम्यानचे उर्जा लेखे

- १३.१ कोणताही मीटर सदोष/बिघडलेला/जळलेला असेल तर, वितरण परवानाधारक भारतीय विद्युत ग्रीड संहितेमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार मीटर बदलेल.
- १३.२ मीटर सदोष असतानाच्या कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने केलेल्या विजेच्या निर्मितीचे वाचन चेक मीटरच्या आधारावर निश्चित करण्यात येईल.
- परंतु असे की, जर चेक मीटर बसविले नसेल तर, मागील एक वर्षाच्या कालावधीत किंवा उपलब्ध असलेल्या अशा अल्प कालावधीत झालेल्या सरासरी मासिक वीजनिर्मितीच्या सममूल्य विजेची निर्मिती विचारात घेण्यात येईल.
- १३.३ ग्राहक मीटर किंवा चेक मीटर सदोष असल्याच्या कालावधीतील ग्राहकाचा वीज वापर विद्युत पुरवठा संहितेमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार निश्चित करण्यात येईल.

१४. नूतनशील ऊर्जा खरेदीचे बंधन

- १४.१ पात्र ग्राहकाने नक्त मापन व्यवस्थे अंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधील वापरलेल्या विजेचे परिमाण, असा ग्राहक बंधन असलेली व्यक्ति/संस्था असेल तर, अशा ग्राहकाच्या नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाची (आरपीओ) पूर्तता करण्यासाठी पात्र असेल.

- १४.२ नक्त मापन व्यवस्थे अंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेपासून पात्र ग्राहकाने वापरलेल्या विजेचे परिमाण, जर असा ग्राहक बंधन असलेली व्यक्ति/संस्था नसेल तर, वितरण परवानाधारकाच्या नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाची (आरपीओ) पूर्तता करण्यासाठी पात्र असेल.
- १४.३ वितरण परवानाधारकाने खरेदी केलेले नूतनशील उर्जेचे सर्व युनिट्स त्याच्या नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाची (आरपीओ) पूर्तता करण्यासाठी पात्र असेल.
- १४.४ नक्त मापन व्यवस्थेतर्गत, निर्मिती मीटरमध्ये नोंद झालेले विजेचे संपूर्ण परिमाण वितरण परवानाधारकाच्या नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाची (आरपीओ) पूर्तता करण्यासाठी पात्र असेल.

१५. नूतनशील ऊर्जा प्रमाणपत्र (आरईसी) पध्दती अंतर्गत पात्रता

पात्र ग्राहकाने नक्त मापन व्यवस्थे अंतर्गत किंवा नक्त देयक व्यवस्थे अंतर्गत निर्माण केलेली सौर ऊर्जा ही नूतनशील ऊर्जा प्रमाणपत्र (आरईसी) निर्गमित करण्यासाठी पात्र असणार नाही.

भाग ड - संकीर्ण

१६ शिथिल करण्याचे अधिकार

आयोग, स्वतःहून किंवा आयोगासमोर हितसंबंधित व्यक्तीने केलेल्या अर्जाच्या संदर्भात, या विनियमांतील कोणतीही तरतूद, सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, शिथिल करू शकेल किंवा त्यातून सूट देऊ शकेल. मात्र त्यापूर्वी, यासंबंधीच्या कारणांची लेखी नोंद करण्यात येईल आणि बाधित होऊ शकणाऱ्या व्यक्तींना त्यांची बाजू मांडण्याची संधी देण्यात येईल.

१७ आदेश व कार्य-प्रणाली निदेश

या विनियमांची अंमलबजावणी करण्यासाठी, अधिनियमांतील तरतुदींच्या अधीन राहून, आयोग वेळोवेळी आदेश, कार्य-प्रणाली निदेश निर्गमित करू शकेल.

१८ सुधारणा करण्याचे अधिकार

राज्य आयोग, कोणत्याही वेळी या विनियमांतील कोणत्याही तरतुदींमध्ये बदल, फेरफार, अल्प-बदल किंवा सुधारणा, त्यासंबंधीच्या कारणांची लेखी नोंद करून, करू शकेल.

१९ अडचणी दूर करण्याचे अधिकार

या विनियमांतील तरतुदी अंमलात आणताना जर कोणतीही अडचण उद्भवली तर आयोग, सर्वसाधारण किंवा विशिष्ट आदेशाद्वारे, अधिनियमातील तरतुदींशी विसंगत नसेल व अडचण दूर करण्यासाठी त्यास आवश्यक वाटेल अशी तरतूद करू शकेल.

२०. रद्द करणे आणि अपवाद

या विनियमांत अन्यथा नमूद केलेल्या बाबी वगळून, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (छपरावरील सौर फोटो व्होल्टॅक यंत्रणांकरिता नक्त मापन) विनियम, २०१५, येथे रद्द होतील.

परंतु असे की, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (छपरावरील सौर फोटो व्होल्टॅक यंत्रणांकरिता नक्त मापन) विनियम, २०१५ अंतर्गत समाविष्ट असलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणांचे नियमन, उपरोक्त विनियमांतर्गत स्वाक्षांकित झालेल्या कराराच्या वैधतेपर्यंत, उपरोक्त विनियमांद्वारे सुरु राहिल.

(अभिजीत देशपांडे)
सचिव,
महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग

मुंबई,
दिनांक: ३० डिसेंबर, २०१९

संबंधित वितरण परवानाधारकाच्या वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीसाठीच्या अर्जाकरिता कार्यपध्दती

- ए. नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठी इच्छुक असणारा किंवा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा यापूर्वीच बसविलेला ग्राहक संबंधित वितरण परवानाधारकाच्या संकेत-स्थळावर उपलब्ध असलेला अर्जाचा नमुना ऑनलाईन सादर करील आणि यंत्रणेचा सर्व तांत्रिक तपशील सादर करील आणि शुल्क ऑनलाईन पाठविल.
- बी. वितरण परवानाधारक अर्जाची नोंद करील आणि अर्जदारास पोचपावती तीन कामाच्या दिवसांच्या आत देईल किंवा या कालावधीत अर्जदारास त्रुटी किंवा अपूर्णता कळवील.
- सी. वितरण परवानाधारक अर्जाची नोंद झाल्याच्या दिनांकापासून १५ कामांच्या दिवसांच्या आत, खालील बाबी विचारात घेऊन, तांत्रिक शक्यता अभ्यास करील :-
 एक) ज्या पातळीवर जोडणी मागितली असेल ते एसी व्होल्टेज लेव्हल;
 दोन) अर्जदाराचा मंजूर भार/करारांतर्गत मागणी;
 तीन) प्रस्तावित नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेचे प्रमाणित आउटपुट एसी व्होल्टेज;
 चार) संबंधित वितरण रोहित्राची उपलब्ध एकत्रित क्षमता;
- डी. विशिष्ट रोहित्रावर नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा उभारणीसाठीचा अर्ज नामंजूर करण्यापूर्वी, वितरण परवानाधारक अर्जदाराला नोटीस पाठवून त्रुटींची पूर्तता १५ दिवसांच्या आत किंवा आवश्यकतेनुसार वाढीव मुदतीत, पूर्ण करण्यास कळवील.
- ई. तांत्रिकदृष्ट्या व्यवहार्य आढळून आल्यास, अर्जदारास नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठीचे मान्यता-पत्र तांत्रिक शक्यता अभ्यास पूर्ण झाल्यानंतर, वितरण परवानाधारकाकडून ७ कामांच्या दिवसांच्या आत पाठविण्यात येईल. या मान्यता-पत्रामध्ये यंत्रणेची कमाल अनुज्ञेय क्षमता नमूद करण्यात येईल आणि मान्यतेच्या दिनांकापासून ६ महिन्यांच्या कालावधीसाठी किंवा वितरण परवानाधारकाकडून वाढवून देण्यात येईल अशा वाढीव कालावधीकरिता, ती वैध राहिल.
- एफ. अर्जदार, अशा मंजूरीच्या वैधता कालावधीच्या आत, कार्य-पूर्तता अहवाल संबंधित तपशीलसह (जसे तांत्रिक तपशीलवार वैशिष्ट्ये, उत्पादक/ व्यवस्था पुरवठादार इ.कडून चाचणी अहवाल) सादर करील ज्यामध्ये वितरण परवानाधारकाला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची चाचणी करण्यास आणि ती बसविण्यास विनंती करण्यात येईल.
- जी. अशी विनंती प्राप्त झाल्यानंतर वितरण परवानाधारक १० कामांच्या दिवसांच्या आत यंत्रणेची चाचणी करण्याचे आणि ती कार्यान्वित करण्याचे काम पूर्ण करील आणि त्यानंतर १० कामांच्या दिवसांच्या आत नक्त मीटरींग साधन, लागू असल्यास, बसवील व त्याच्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेचे तालबध्द संकलन करील.
- एच. पात्र ग्राहक आणि वितरण परवानाधारक, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविल्यानंतर परंतु या यंत्रणेचे वितरण जाळ्याशी तालबध्द संकलन करण्यापूर्वी, विहित नमुन्यात नक्त मापन जोडणी करार किंवा नक्त देयक जोडणी करार, जसे असेल तसे, करील.

नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्थे अंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठी नमुना अर्ज

वितरण परवानाधारकाचे नाव : -----
 प्रस्तावित कार्यालयाचे नाव : -----
 अर्ज क्र. : -----
 अर्ज मिळाल्याचा दिनांक : -----

(अर्जदाराने खालील माहिती स्पष्टपणे भरावी)

१	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	
२	ज्या जागेत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसवावयाची आहे त्या जागेचा पत्ता	
३	दूरध्वनी / मोबाईल क्र.	
४	ई - मेल आयडी (असल्यास)	
५	संपर्कासाठी पर्यायी पत्ता (असल्यास)	
६	विद्यमान वीज जोडणीची वर्गवारी	
७	ग्राहक क्र.	
८	मंजूर भार / करारांतर्गत मागणी, (किलोवॉट/केव्हीए अश्वशक्ति मध्ये)	
९	देण्यात आलेल्या विद्यमान वीज पुरवठ्याचे व्होल्टेज (व्होल्ट्समध्ये)	
१०	बसवावयाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची प्रस्तावित क्षमता (किलोवॉटमध्ये)	
११	सौर इन्व्हर्टरच्या आऊटपुटच्या ठिकाणचे व्होल्टेज (व्होल्ट्समध्ये)	
१२	भरलेल्या नोंदणी शुल्काचा तपशील: (केवळ संगणक प्रणालीने दिलेला संदर्भ क्रमांक)	

दिनांक : -----

अर्जदाराची स्वाक्षरी

अर्जाबरोबर जोडलेल्या दस्तावेजांची यादी (अपलोड करावयाची, प्रत्यक्ष प्रत जोडू नये)

१. नुकत्याच अदा केलेल्या वीज देयकाची प्रत.
२. भागिदारी संस्थेच्या बाबतीत, स्वाक्षरीकर्त्याच्या नावे सर्वसाधारण मुखत्यारनामा; कंपनी असल्यास, संबंधित वितरण परवानाधारकाशी व्यवहार करण्यासाठी स्वाक्षरीकर्त्यास प्राधिकृत केल्याबाबत, संचालक मंडळाने पारित केलेल्या ठरावाची प्रमाणित प्रत (लागू असेल त्याप्रमाणे)
३. नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्राचा आणि स्थापित करण्यासाठी प्रस्तावित केलेल्या यंत्रणेच्या इन्व्हर्टर आणि अन्य उपकरणांचा तांत्रिक तपशील
४. नोंदणी शुल्क अदा केल्याचा पुरावा

पोच-पावती (वेबद्वारे संगणक प्रणालीने व्युत्पन्न केलेली पावती)

श्री./श्रीमती. ----- यांच्याकडून ----- किलोवॉट क्षमतेची नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठी खालील तपशीलाप्रमाणे अर्ज प्राप्त झाला.

प्राप्त झाल्याचा दिनांक	अर्जदाराचे नाव	अर्जाचा क्रमांक	विद्यमान ग्राहक क्र.	नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची क्षमता

दिनांक :

(प्राधिकृत अधिकाऱ्याचे पदनाम व स्वाक्षरी)

नक्त मापन जोडणी कराराचा नमुना

हा करार, प्रथम पक्षकार म्हणून पात्र ग्राहक (नाव) -----राहणार
(पत्ता) -----

आणि

द्वितीय पक्षकार म्हणून वितरण परवानाधारक ----- (येथून पुढे
परवानाधारक म्हणून संबोधण्यात येईल) ज्यांचे नोंदणीकृत कार्यालय (पत्ता) -----
-----, या दोघांमध्ये ठिकाण -----
----- येथे रोजी ----- (दिनांक) ----- (महिना) ----- (वर्ष),
करण्यात आला आहे.

ज्याअर्थी, पात्र ग्राहकाने महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ (ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियम), अंतर्गत नक्त मापन व्यवस्थेस मंजुरी देण्यासाठी परवानाधारकाकडे अर्ज केला आहे आणि जाळ्याशी जोडणी मागितली आहे;

आणि ज्याअर्थी पात्र ग्राहकाला त्याच्या --- किलोवॉट क्षमतेच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून निर्माण झालेली वीज परवानाधारकाच्या जाळ्यामध्ये अंतःक्षेपित करण्यासाठी वितरण जाळ्याशी जोडणी देण्यास सहमत झाला आहे;

दोन्ही पक्षकार येथे खालीलप्रमाणे सहमत झाले आहेत :

१. पात्रता.

वितरण जाळ्यात सामावून घेण्यासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा लागू असलेल्या निकषांची पूर्तता करित आहे आणि पात्र ग्राहक या कराराच्या कालावधीमध्ये यंत्रणेची देखभाल करील.

२ तांत्रिक आणि आंतर-जोडणीच्या आवश्यकता

२.१ मीटरिंग व्यवस्था आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची परवानाधारकाच्या जाळ्याशी आंतर-जोडणी, ही ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमधील तरतुदीनुसार आणि केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने स्थानिक वीज निर्मितीच्या स्रोतांच्या जोडणीसाठीच्या आणि मीटर्स बसविण्याच्या आणि तांत्रिक मानके आणि निकषांनुसार करण्यात येईल.

२.२ पात्र ग्राहक, परवानाधारकाच्या जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीपूर्वी, आयसोलेशन डिव्हाईस (दोन्ही स्वयंचलित आणि इन्व्हर्टरच्या आतमध्ये बसवलेला आणि बाहेरील हस्तचलित रिलेज) बसवील आणि परवानाधारकाला, वितरण जाळ्याच्या दुरुस्ती आणि देखभालीसाठी, आवश्यकता असल्यास, तेथे प्रवेश करता येईल.

- २.३ परवानाधारक इंटरफेस/आंतर-जोडणीचे ठिकाण आणि मीटरिंगचे ठिकाण विनिर्दिष्ट करील.
- २.४ परवानाधारकास, जेव्हा गरज असेल तेव्हा, पात्र ग्राहक त्याच्या यंत्रणेतील सर्व माहिती, जसे की, व्होल्टेज, वारंवारता, सर्किट ब्रेकर, यंत्रणेमधील आयसोलेटरची स्थिती, कळवील.

३ सुरक्षितता

- ३.१ वितरण यंत्रणेशी जोडलेली सर्व उपकरणे संबंधित आंतरराष्ट्रीय (आयईईई/आयईसी) किंवा भारतीय मानकांची (बीआयएस) पूर्तता करणारे असतील आणि विद्युत उपकरणांची मांडणी केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने सुरक्षितता आणि विद्युत पुरवठा यासंबंधी विनिर्दिष्ट केलेल्या आवश्यकतांची पूर्तता करील.
- ३.२ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची रचना, स्थापना, देखभाल आणि संचालन अशा रीतीने करण्यात येईल की, ती नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा तसेच परवानाधारकाच्या जाळ्याच्या सुरक्षिततेला पूरक ठरेल.
- ३.३ पात्र ग्राहकाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या अन्य ग्राहकांना किंवा मत्ताना नुकसान पोहोचवत असल्याचे आणि/किंवा त्यावर विपरीत परिणाम करित असल्याचे वितरण परवानाधारकाचे मत झाल्यास, परवानाधारकाकडून निर्देश मिळाल्यावर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा ताबडतोब वितरण यंत्रणेपासून खंडीत करील आणि पुनर्जोडणीआधी स्व-खर्चाने सुधारणात्मक उपाय योजेल.
- ३.४ ग्रिड पुरवठा बंद असताना नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून बॅक फिडींग झाल्यामुळे कोणताही अपघात घडून त्यामुळे मनुष्य / प्राणी यांना दुखापत झाल्यास किंवा मालमत्तेचे नुकसान झाल्यास परवानाधारक जबाबदार राहणार नाही. अशा प्रसंगी असा अपघात होऊ नये म्हणून वितरण परवानाधारक कोणत्याही वेळी ग्राहकाची विद्युत मांडणी खंडीत करू शकेल.

४. अन्य परवानग्या आणि मंजु-या

पात्र ग्राहक वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडण्यापूर्वी, लागू असल्यास, विद्युत निरीक्षक, नगरपालिका किंवा अन्य प्राधिकरणाकडून आवश्यक त्या संविधानिक मंजु-या आणि परवानग्या मिळवील.

५. कराराचा कालावधी आणि करार संपुष्टात आणणे

- ५.१ सदर करार वीस (२०) वर्षांच्या कालावधीसाठी राहिल परंतु तो या मुदतीपूर्वी खालील कारणामुळे संपुष्टात आणता येईल:-

अ) परस्पर संमतीने; किंवा

ब) पात्र ग्राहकाने परवानाधारकास ९० दिवसांची नोटीस देऊन;

क) पात्र ग्राहकाने या करारातील कोणत्याही अटीचा किंवा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ या विनियमांतील तरतुदींचा भंग केल्यास, असा भंग झाल्याबाबत लेखी सूचना मिळाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत किंवा देण्यात

आलेल्या अन्य वाजवी कालावधीत सदर अटीच्या भंगाबाबत उपाययोजना केली नाही तर किंवा परवानाधारकाने अन्य कोणतेही वैध कारण लेखी कळविले तर, परवानाधारक ३० दिवसांची सूचना देऊन करार संपुष्टात आणू शकेल.

ड) जर पात्र ग्राहक वेळेवर देय प्रदाने अदा करण्यात अपयशी ठरला किंवा कोणत्याही गैरप्रकारांमध्ये गुंतला असेल तर वितरण परवानाधारक ३० दिवसांची नोटीस देऊन.

६. प्रवेश आणि खंडीत करणे

- ६.१ पात्र ग्राहक परवानाधारकाला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या मीटरिंग उपकरणांच्या ठिकाणी आणि वीज खंडीत करणाऱ्या साधनांच्या, दोन्ही स्वयंचलित व हस्तचलित, ठिकाणी प्रवेश देईल.
- ६.२ आणिबाणीच्या किंवा वितरण यंत्रणा दुरुस्ती व देखभालीकरिता बंद ठेवण्याच्या परिस्थितीत, जेव्हा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या वीज खंडीत करणाऱ्या दोन्ही स्वयंचलित आणि हस्तचलित, साधनांपर्यंत प्रवेश मिळू शकत नसेल तेव्हा वितरण परवानाधारक त्या जागेचा विद्युत पुरवठा खंडीत करू शकेल.
- ६.३ करारातील खंड ५ अंतर्गत करार संपुष्टात आल्यानंतर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या जाळ्यापासून खंडीत करील.

७. दायित्वे

- ७.१ दोन्ही पक्षांपैकी कोणत्याही पक्षाचा निष्काळजीपणा किंवा गैरवर्तनामुळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा किंवा परवानाधारकाच्या वितरण यंत्रणेच्या जोडणीत आणि यंत्रणेच्या संचालनात नुकसान किंवा विपरीत परिणाम झाल्यास दोन्ही पक्ष परस्परांना नुकसानभरपाई देण्याची हमी देतील.
- ७.२ नफा किंवा महसुलातील कोणताही तोटा, व्यवसायातील अडथळ्यामुळे झालेला तोटा, करारातील तोटा किंवा ख्यातीमूल्यातील तोटा, किंवा अप्रत्यक्ष, परिणामस्वरूप, आनुषंगिक किंवा विशेष नुकसान, त्यासहित, परंतु त्यापुरतेच मर्यादित न राहता, दंडात्मक किंवा दहशती नुकसानभरपाई, करारामध्ये किंवा अन्य कारणामुळे उद्भवलेले दायित्व, तोटा किंवा नुकसान, यासाठी दोन्ही पक्ष एकमेकांना जबाबदार राहणार नाहीत.

८. वाणिज्यिक हिशोबपूर्ती

- ८.१ या करारामधील सर्व वाणिज्यिक हिशोबपूर्ती ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमानुसार करण्यात येतील.
- ८.२ ग्रीड/जाळ्यामधील वीज पुरवठा ठप्प झाल्यामुळे, पात्र ग्राहकाची नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या जाळ्यामध्ये शिल्लक सौर उर्जा अंतःक्षेपित करू शकत नसेल तर, परवानाधारक कोणतीही नुकसानभरपाई देण्यास जबाबदार राहणार नाही.
- ८.३ विद्यमान मापन व्यवस्था जर ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांना अनुसरून नसेल तर विद्यमान मापन व्यवस्थेऐवजी द्वि-दिशात्मक मीटर (होल करंट/सीटी ऑपरेटेड), आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मितीच्या मापनासाठी वेगळे नूतनशील

ऊर्जा निर्मिती मीटर पुरविण्यात येईल. ऊर्जेच्या आयात-निर्यातीच्या नोंदींसाठी परवानाधारकाच्या जाळ्यावरील आंतर-जोडणीच्या ठिकाणी द्वि-दिशात्मक मीटर (होल करंट/सीटी ऑपरेटेड) बसविण्यात येईल.

- ८.४ एकाच ठिकाणी वेगवेगळ्या मीटर बॉक्समध्ये एकल-दिशात्मक आणि द्वि-दिशात्मक मीटर बसविण्यात येतील.
- ८.५ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्रांनी निर्माण केलेल्या ऊर्जेचा वापर ग्राहकाची विजेची गरज भागविण्यासाठी वितरण परवानाधारकाकडून खालील पध्दतीने करण्यात येईल:
- अ) देयक कालावधी दरम्यान निर्यात केलेल्या विजेचे युनिट्स आयात केलेल्या विजेच्या युनिट्सपेक्षा जास्त असतील तर निर्यात केलेले असे जादा विजेचे युनिट्स पुढील देयक कालावधीमध्ये जमा युनिट्स म्हणून दाखविण्यात येतील.
- ब) कोणत्याही देयक कालावधी दरम्यान पात्र ग्राहकाने आयात केलेल्या विजेचे युनिट्स त्याने निर्यात केलेल्या विजेच्या युनिट्सपेक्षा जास्त असतील तर वितरण परवानाधारक विजेचे जमा युनिट्सचे समायोजन करून नक्त वीज वापरासाठी देयक (इनव्हॉइस) पाठवील.
- क) वितरण परवानाधारक, प्रत्येक आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस, आयोगाने वितरण परवानाधारकास संबंधित वर्षासाठी मान्यता दिलेल्या सामान्य (जेनेरिक) वीज दराने असमायोजित नक्त जमा युनिट्स पुढील वर्षातील पहिल्या महिन्यांत खरेदी करील.
- परंतु असे की, प्रत्येक हिशोबपूर्ती कालावधीच्या सुरुवातीला, पुढे ओढण्यात आलेली अंतःक्षेपित एकत्रित वीज, शून्य म्हणून फेर-रचित करण्यात येईल.
- ड) जर पात्र ग्राहक टीओडीवर आधारित वीज दरांच्या कक्षेत येत असेल तर, कोणत्याही काल-गटातील म्हणजे, सर्वोच्च मागणी काळातील, सर्वोच्च मागणी नसतानाच्या काळातील इ. विजेचा वापर, हा प्रथम त्याच काल-गटात अंतःक्षेपित केलेल्या विजेतून समायोजित करण्यात येईल. देयक चक्रातील कोणत्याही अन्य काल-गटामध्ये विजेच्या वापरापेक्षा अंतःक्षेपित केलेल्या जास्तीच्या विजेचा हिशोब, जादा अंतःक्षेपण सर्वोच्च मागणी नसतानाच्या कालावधीत करण्यात आले असे मानून, करण्यात येईल.
- इ) वितरण परवानाधारक त्याने केलेल्या खरेदी जास्तीच्या नूतनशील ऊर्जेपोटी पात्र ग्राहकास देय असलेल्या रकमेची परिगणना खंड ८.५ (क) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार करील आणि त्यानंतरच्या लगोलगच्या देयक चक्रामध्ये त्या देय रकमेइतकी रक्कम जमा म्हणून दाखवील.

९. जोडणीचा खर्च

नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरच्या खर्चासह, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या उभारणीशी संबंधित सर्व खर्च पात्र ग्राहक सहन करील.

१०. वादाचे निराकरण

- १०.१ या करारांतर्गत/त्यामुळे उद्भवलेला कोणताही वाद दोन्ही पक्षांकडून सद्भावनेने आणि समन्यायी रीतीने त्वरित सोडविण्यात येईल.
- १०.२ वादाचे परवानाधारकाकडून निराकरण न झाल्यास, पात्र ग्राहक संबंधित विनियमांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या संबंधित ग्राहक गा-हाणे निवारण मंचाकडे दाद मागू शकेल.

साक्षीदारांच्या उपस्थितीत, (नाव) -----, (पात्र ग्राहक)साठी
आणि त्यांच्या वतीने (नाव) ----- (परवानाधारक) साठी
आणि त्यांच्या वतीने (नाव) -----
----- हा करार मान्य करित आहेत.

नक्त देयक जोडणी कराराचा नमुना

हा करार, प्रथम पक्षकार म्हणून पात्र ग्राहक (नाव) -----राहणार
(पत्ता) -----

आणि

द्वितीय पक्षकार म्हणून वितरण परवानाधारक ----- (येथून पुढे
परवानाधारक म्हणून संबोधण्यात येईल) ज्यांचे नोंदणीकृत कार्यालय (पत्ता) -----
-----, या दोघांमध्ये ठिकाण -----
----- येथे रोजी ----- (दिनांक) ----- (महिना) ----- (वर्ष),
करण्यात आला आहे.

ज्याअर्थी, पात्र ग्राहकाने महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय
छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ (ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय
नूतनशील विनियम), अंतर्गत नक्त देयक व्यवस्थेस मंजूरी देण्यासाठी परवानाधारकाकडे अर्ज
केला आहे आणि जाळ्याशी जोडणी मागितली आहे;

आणि ज्याअर्थी पात्र ग्राहकाला त्याच्या --- किलोवॉट क्षमतेच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती
यंत्रणेमधून निर्माण झालेली वीज परवानाधारकाच्या जाळ्यामध्ये अंतःक्षेपित करण्यासाठी वितरण
जाळ्याशी जोडणी देण्यास सहमत झाला आहे;

दोन्ही पक्षकार येथे खालीलप्रमाणे सहमत झाले आहेत :

१. पात्रता.

वितरण जाळ्यात सामावून घेण्यासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा लागू असलेल्या
निकषांची पूर्तता करित आहे आणि पात्र ग्राहक या कराराच्या कालावधीमध्ये यंत्रणेची
देखभाल करील.

२ तांत्रिक आणि आंतर-जोडणीच्या आवश्यकता

२.१ मीटरिंग व्यवस्था आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची परवानाधारकाच्या जाळ्याशी
आंतर-जोडणी, ही ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमधील
तरतुदीनुसार आणि केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने स्थानिक वीज निर्मितीच्या स्त्रोतांच्या
जोडणीसाठीच्या आणि मीटर्स बसविण्याच्या आणि तांत्रिक मानके आणि निकषांनुसार
करण्यात येईल.

- २.२ पात्र ग्राहक, परवानाधारकाच्या जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीपूर्वी, आयसोलेशन डिव्हाईस (दोन्ही स्वयंचलित आणि इन्व्हर्टरच्या आतमध्ये बसवलेला आणि बाहेरील हस्तचलित रिलेज) बसवील आणि परवानाधारकाला, वितरण जाळ्याच्या दुरुस्ती आणि देखभालीसाठी, आवश्यकता असल्यास, तेथे प्रवेश करता येईल.
- २.३ परवानाधारक इंटरफेस/आंतर-जोडणीचे ठिकाण आणि मीटरिंगचे ठिकाण विनिर्दिष्ट करील.
- २.४ परवानाधारकास, जेव्हा गरज असेल तेव्हा, पात्र ग्राहक त्याच्या यंत्रणेतील सर्व माहिती, जसे की, व्होल्टेज, वारंवारता, सर्किट ब्रेकर, यंत्रणेमधील आयसोलेटरची स्थिती, कळवील.

३ सुरक्षितता

- ३.१ वितरण यंत्रणेशी जोडलेली सर्व उपकरणे संबंधित आंतरराष्ट्रीय (आयईईई/आयईसी) किंवा भारतीय मानकांची (बीआयएस) पूर्तता करणारे असतील आणि विद्युत उपकरणांची मांडणी केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने सुरक्षितता आणि विद्युत पुरवठा यासंबंधी विनिर्दिष्ट केलेल्या आवश्यकतांची पूर्तता करील.
- ३.२ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची रचना, स्थापना, देखभाल आणि संचालन अशा रीतीने करण्यात येईल की, ती नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा तसेच परवानाधारकाच्या जाळ्याच्या सुरक्षिततेला पूरक ठरेल.
- ३.३ पात्र ग्राहकाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या अन्य ग्राहकांना किंवा मत्ताना नुकसान पोहोचवत असल्याचे आणि/किंवा त्यावर विपरीत परिणाम करित असल्याचे वितरण परवानाधारकाचे मत झाल्यास, परवानाधारकाकडून निर्देश मिळाल्यावर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा ताबडतोब वितरण यंत्रणेपासून खंडीत करील आणि पुनर्जोडणीआधी स्व-खर्चाने सुधारणात्मक उपाय योजेल.
- ३.४ ग्रीड पुरवठा बंद असताना नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून बॅक फिडींग झाल्यामुळे कोणताही अपघात घडून त्यामुळे मनुष्य / प्राणी यांना दुखापत झाल्यास किंवा मालमत्तेचे नुकसान झाल्यास परवानाधारक जबाबदार राहणार नाही. अशा प्रसंगी असा अपघात होऊ नये म्हणून वितरण परवानाधारक कोणत्याही वेळी ग्राहकाची विद्युत मांडणी खंडीत करू शकेल.

४. अन्य परवानग्या आणि मंजु-या

पात्र ग्राहक वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडण्यापूर्वी, लागू असल्यास, विद्युत निरीक्षक, नगरपालिका किंवा अन्य प्राधिकरणाकडून आवश्यक त्या संविधानिक मंजु-या आणि परवानग्या मिळवील.

५. कराराचा कालावधी आणि करार संपुष्टात आणणे

- ५.१ सदर करार वीस (२०) वर्षांच्या कालावधीसाठी राहिल परंतु तो या मुदतीपूर्वी खालील कारणांमुळे संपुष्टात आणता येईल:-

अ) परस्पर संमतीने; किंवा

- ब) पात्र ग्राहकाने परवानाधारकास ९० दिवसांची नोटीस देऊन;
- क) पात्र ग्राहकाने या करारातील कोणत्याही अटीचा किंवा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ या विनियमांतील तरतुदींचा भंग केल्यास, असा भंग झाल्याबाबत लेखी सूचना मिळाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत किंवा देण्यात आलेल्या अन्य वाजवी कालावधीत सदर अटीच्या भंगाबाबत उपाययोजना केली नाही तर किंवा परवानाधारकाने अन्य कोणतेही वैध कारण लेखी कळविले तर, परवानाधारक ३० दिवसांची सूचना देऊन करार संपुष्टात आणू शकेल.
- ड) जर पात्र ग्राहक वेळेवर देय प्रदाने अदा करण्यात अपयशी ठरला किंवा कोणत्याही गैरप्रकारांमध्ये गुंतला असेल तर वितरण परवानाधारक ३० दिवसांची नोटीस देऊन.

६. प्रवेश आणि खंडीत करणे

- ६.१ पात्र ग्राहक परवानाधारकाला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या मीटरिंग उपकरणांच्या ठिकाणी आणि वीज खंडीत करणाऱ्या साधनांच्या, दोन्ही स्वयंचलित व हस्तचलित, ठिकाणी प्रवेश देईल.
- ६.२ आग्निबाणीच्या किंवा वितरण यंत्रणा दुरुस्ती व देखभालीकरिता बंद ठेवण्याच्या परिस्थितीत, जेव्हा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या वीज खंडीत करणाऱ्या दोन्ही स्वयंचलित आणि हस्तचलित, साधनांपर्यंत प्रवेश मिळू शकत नसेल तेव्हा वितरण परवानाधारक त्या जागेचा विद्युत पुरवठा खंडीत करू शकेल.
- ६.३ करारातील खंड ५ अंतर्गत करार संपुष्टात आल्यानंतर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या जाळ्यापासून खंडीत करील.

७. दायित्वे

- ७.१ दोन्ही पक्षांपैकी कोणत्याही पक्षाचा निष्काळजीपणा किंवा गैरवर्तनामुळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा किंवा परवानाधारकाच्या वितरण यंत्रणेच्या जोडणीत आणि यंत्रणेच्या संचालनात नुकसान किंवा विपरीत परिणाम झाल्यास दोन्ही पक्ष परस्परांना नुकसानभरपाई देण्याची हमी देतील.
- ७.२ नफा किंवा महसुलातील कोणताही तोटा, व्यवसायातील अडथळ्यामुळे झालेला तोटा, करारातील तोटा किंवा ख्यातीमूल्यातील तोटा, किंवा अप्रत्यक्ष, परिणामस्वरूप, आनुषंगिक किंवा विशेष नुकसान, त्यासहित, परंतु त्यापुरतेच मर्यादित न राहता, दंडात्मक किंवा दहशती नुकसानभरपाई, करारामध्ये किंवा अन्य कारणामुळे उद्भवलेले दायित्व, तोटा किंवा नुकसान, यासाठी दोन्ही पक्ष एकमेकांना जबाबदार राहणार नाहीत.

८. वाणिज्यिक हिशोबपूर्ती

- ८.१ या करारामधील सर्व वाणिज्यिक हिशोबपूर्ती ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमानुसार करण्यात येतील.

- ८.२ कराराच्या संपूर्ण कालावधीसाठी रु. ---- प्रति युनिट दराने, देयक कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्राने निर्माण केलेल्या विजेच्या संपूर्ण युनिट्सची खरेदी वितरण परवानाधारकाकडून करण्यात येईल.
- ८.३ ग्रिड/जाळ्यामधील वीज पुरवठा ठप्प झाल्यामुळे, पात्र ग्राहकाची नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या जाळ्यामध्ये शिल्लक सौर उर्जा अंतःक्षेपित करू शकत नसेल तर, परवानाधारक कोणतीही नुकसानभरपाई देण्यास जबाबदार राहणार नाही.
- ८.४ विद्यमान मापन व्यवस्था सुरु ठेवली जाईल आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मितीच्या मापनासाठी वेगळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर पुरविण्यात येईल.
- ८.५ परवानाधारक मीटरमधील नोंदी घेण्याच्या नियोजित दिनांका रोजी ग्राहकाने वापरलेल्या ऊर्जेसाठी मासिक वीज देयक निर्गमित करील. परवानाधारक, ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार, नूतनशील ऊर्जा निर्मितीसाठी उचित क्रेडीट देऊन, ग्राहकाला ऊर्जा वापरासाठी देयक पाठविले.

९. जोडणीचा खर्च

नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरच्या खर्चासह, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या उभारणीशी संबंधित सर्व खर्च पात्र ग्राहक सहन करील.

१०. वादाचे निराकरण

- १०.१ या करारांतर्गत/त्यामुळे उद्भवलेला कोणताही वाद दोन्ही पक्षांकडून सद्भावनेने आणि समन्यायी रीतीने त्वरित सोडविण्यात येईल.
- १०.२ वादाचे परवानाधारकाकडून निराकरण न झाल्यास, पात्र ग्राहक संबंधित विनियमांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या संबंधित ग्राहक गा-हाणे निवारण मंचाकडे दाद मागू शकेल.

साक्षीदारांच्या उपस्थितीत, (नाव) -----, (पात्र ग्राहक)साठी आणि त्यांच्या वतीने (नाव) ----- (परवानाधारक) साठी आणि त्यांच्या वतीने (नाव) -----
 ----- हा करार मान्य करित आहेत.

ग्राहकाच्या मीटरच्या मागे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर
बसविण्यासाठी पूर्व-सूचना

दिनांक -----

ठिकाण -----

(वितरण परवानाधारकाच्या संबंधित प्राधिकाऱ्याला संबोधित करावयासाठी)
प्रति,

विषय: मीटरच्या मागे नूतनशील ऊर्जा मीटर सुविधा बसविण्यासाठी पूर्व-सूचना

महाशय,

मी, खाली सही करणार ----- (ग्राहकाचे नाव) असून माझा ग्राहक खाते क्रमांक ----- असून, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ नुसार माझा मीटर क्र. -----च्या मागे जोडावयाची नूतनशील ऊर्जा यंत्रणा बसविण्यासाठी पूर्व-सूचना देत आहे.

मी येथे खालील तपशील सादर करीत आहे:

ए)	ग्राहक खाते क्रमांक	:	-----
बी)	ग्राहक वर्गवारी	:	-----
सी)	संलग्न भार (केडब्ल्यु)/
करारांतर्गत मागणी (केव्हीए)	:	-----
डी)	नूतनशील ऊर्जा यंत्रणेची क्षमता:		-----
इ)	नूतनशील ऊर्जा यंत्रणेचा प्रकार:		----- (सौर/पवन/बायोमास)
एफ)	आंतरजोडणी ठिकाण	:	-----
जी)	नूतनशील ऊर्जा यंत्रणेसाठी
वेगळा भार ठेवला आहे का?	:	हो/नाही
एच)	नूतनशील ऊर्जा यंत्रणा वितरण
यंत्रणेशी समांतर जोडावयाची आहे का?	:	हो/नाही

आपला विश्वासू,

(स्वाक्षरी)

नाव:-----

पत्ता:-----

संपर्क क्र. :-----

वितरण रोहित्र-निहाय क्षमतेचा तपशील
(तिमाही तत्त्वावर अद्ययावत करावयाचा)

दि. ----- रोजी तपशील

रोहित्राचा सांकेतांक	रोहित्राचे ठिकाण	नामपट्टीवरील क्षमता (केव्हीए)	मागील आर्थिक वर्षादरम्यान सर्वोच्च भार (केव्हीए)	मागील तिमाही दरम्यान सर्वोच्च भार (केव्हीए)	जोडलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची एकत्रित क्षमता (केडब्ल्यु/केव्हीए)